

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
κ. ΝΕΟΚΛΗ ΣΥΛΙΚΙΩΤΗ
ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ
Λευκωσία, 30 Οκτωβρίου 2009

ΘΕΜΑ : «ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ»

Κυρία Δήμαρχε,

Κυρίες – Κύριοι, Καλή σας Ημέρα,

Σας ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση σας να παρευρεθώ και να χαιρετήσω τη σημερινή Ετήσια Διάσκεψη της Ένωσης Πρωτευουσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τη σειρά μου, δράττομαι της ευκαιρίας, να καλωσορίσω τους εκλεκτούς προσκεκλημένους σας στη σημερινή διάσκεψη.

Το θέμα που έχετε επιλέξει είναι τόσο επίκαιρο όσο και διαχρονικό. Η βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων είναι και πρόκληση, αλλά και ανάγκη, αφού θα μπορούσε να αποτελέσει το πολυτιμότερο ίσως εργαλείο στην επίλυση των σύνθετων και πολύπλοκων προβλημάτων υποβάθμισης και υποανάπτυξης που παρατηρείται συνήθως στα κέντρα μεγάλων Ευρωπαϊκών Πόλεων και Πρωτευουσών.

Το θέμα αυτό αναδεικνύει το μεγάλο και ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζει η Ένωση Πρωτευουσών Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υλοποίηση των στόχων του

.../..

Χάρτη της Λειψίας και της Εδαφικής Ατζέντας, με κύριους άξονες την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, αντιπαλεύοντας τα προβλήματα των καιρών που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες, με προεξάρχοντα την αναδόμηση των πεπαλαιωμένων υποδομών και του όγκου των μεταναστών που δέχονται, νόμιμους και παράνομους.

Η επιτυχής αντιμετώπιση και επίλυση αυτών των προβλημάτων σίγουρα επενεργεί ως πρότυπο για την επίλυση ανάλογων προβλημάτων στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές Πόλεις.

Η επιλογή του θέματος αυτού και η πραγματοποίηση της Διάσκεψης σας στην Πρωτεύουσα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποκτά περισσότερη σημασία, αφού η Λευκωσία είναι η τελευταία μοιρασμένη πρωτεύουσα της Ευρώπης με ένα τείχος που τη διαπερνά διασπώντας τη συνέχεια και συνοχή της. Αναμφίβολα, αυτό το τείχος αποτελεί παραφωνία και αναχρονισμό στη σημερινή εποχή όπου η Ενωμένη Ευρώπη αναπτύσσεται και εξελίσσεται σε ενιαίο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό σύνολο.

Η Λευκωσία σε όλη της την ιστορική διαδρομή, παρά τους διάφορους κατακτητές της, υπήρξε μια και ενιαία πόλη και αυτό το μαρτυρούν τόσο τα ιστορικά της μνημεία, αναμφισβήτητη απόδειξη το ενετικό τείχος του που τη περιβάλλει, όσο και τα άλλα στοιχεία που βρίσκονται διάσπαρτα και στις δύο πλευρές του τείχους της ντροπής.

Επανέρχομαι, όμως, στο θέμα της διάσκεψης σας, υπενθυμίζοντας ότι η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί βασικό στοιχείο της Εδαφικής Ατζέντας της Ευρωπαϊκής

Ένωσης του 2005, όπως, επίσης, και συνθετικό στοιχείο της εδαφικής Ατζέντας με υπότιτλο «προς μια πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη Ευρώπη ποικιλόμορφων περιφερειών» που υιοθετήθηκε στην άτυπη Υπουργική Συνάντηση της Λειψίας το Μάιο του 2007. Επίσης, στην ίδια άτυπη Υπουργική Συνάντηση υιοθετήθηκε ο Χάρτης της Λειψίας για τις Βιώσιμες Ευρωπαϊκές Πόλεις, όπου στις πρόνοιες των αρχών και στρατηγικών αυτού του Χάρτη περιλαμβάνεται και το θέμα της σημερινής διάσκεψης.

Η επιλογή του θέματος αυτού έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη Λευκωσία γιατί «μετά την Τουρκική Εισβολή του 1974, η αστική περιοχή της πρωτεύουσας ακρωτηριάσθηκε βίαια και οι περιοχές που εφάπτονταν της Νεκρής Ζώνης, έχασαν αιφνίδια σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού τους. Μαζί με αυτό, χάθηκαν πολλά από τα λειτουργικά στοιχεία που υποστήριζαν την κοινωνικο-οικονομική τους οντότητα και σταθερότητα. Για πολλά χρόνια, οι περιοχές αυτές αντιμετώπιζαν προβλήματα συνεχούς πληθυσμιακής αποψίλωσης, που ήταν ιδιαίτερα έντονα στην Περιτειχισμένη Πόλη. Παρουσίασαν, επίσης, ελλείψεις στην κοινοτική και κοινωνική τους υποδομή και λειτουργίες, συγκέντρωση οχληρών χρήσεων, σημαντικά υποβαθμισμένες υποδομές και πολλά άλλα προβλήματα, με δυσανάλογα μεγάλη ένταση, σε σύγκριση με τις άλλες Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες που δεν αντιμετωπίζουν τέτοιο πρόβλημα».

Από το 1991, ωστόσο, διαπιστώθηκε η ανάγκη διαμόρφωσης, υιοθέτησης και εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου Προγράμματος που θα καθιστούσε την πρωτεύουσα βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς. Μέσω στοχευμένων, δημόσιων κυρίως, επενδύσεων, το Πρόγραμμα, θα επεδίωκε την ανάσχεση της διαδικασίας υποβάθμισης και την αναζωογόνηση των περιοχών με βιώσιμη ανάπτυξη. Ως

αποτέλεσμα αυτής της διαπίστωσης, από το 1991 μέχρι το 2008, εφαρμόστηκαν τρία διαδοχικά Προγράμματα Αναζωογόνησης, που λειτούργησαν με ιδιαίτερα θετικό τρόπο στις περιοχές που βρίσκονται κατά μήκος του τείχους διαχωρισμού της Πρωτεύουσας.

Ιδιαίτερα δε στη βάση του Προγράμματος Διακυβέρνησης της Κυβέρνησης τέθηκε ως πρωταρχικός στόχος η ανανέωση, επέκταση και σημαντική ενίσχυση του Προγράμματος Αναζωογόνησης για νέα τετραετή περίοδο, έτσι ώστε να αποκατασταθεί η ζωτικότητα, ελκυστικότητα και ισορροπία των περιοχών που βρίσκονται κατά μήκος της Νεκρής Ζώνης (τοίχοι) και να μονιμοποιηθούν και σταθεροποιηθούν τα θετικά αποτελέσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος Αναζωογόνησης.

Το πρόγραμμα αυτό που καλύπτει τη χρονική περίοδο 2009-2012 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.11.2008 με συνολικό κόστος €24,5 εκ. περιλαμβάνει δύο σχέδια, ένα για χρηματοδότηση έργων υποδομής και ένα δεύτερο σχέδιο χορηγιών. Το σχέδιο αυτό αποτελεί ουσιαστικά ένα ολοκληρωμένο, σύνθετο και πολυθεματικό πλαίσιο που περιλαμβάνει κρατικές ενισχύσεις προς ιδιώτες και πολεοδομικές παρεμβάσεις, που χρηματοδοτούνται εξ' ολοκλήρου, ή σε πολύ μεγάλο ποσοστό, από την Κυβέρνηση, και που εφαρμόζεται σε καθορισμένες περιοχές. Στρατηγικός στόχος του Προγράμματος είναι η πραγματοποίηση καλά στοχευμένων, ουσιαστικών δημοσίων επενδύσεων στις περιοχές αυτές, επιδιώκοντας την ενεργοποίηση του δυναμισμού και των δυνατοτήτων του ιδιωτικού τομέα, με ταυτόχρονη παροχή ελκυστικών κινήτρων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για ενθάρρυνση της ανάληψης έργων και

επενδύσεων που θα συμπληρώσουν το αποτέλεσμα των δημόσιων παρεμβάσεων.

Επίσης, στο πλαίσιο της πολιτικής της Κυβέρνησης για αναζωογόνηση της περιοχής για βιώσιμη ανάπτυξη εντάσσεται και το στεγαστικό σχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

Όλα τα σχέδια λειτουργούν συμπληρωματικά και αλληλεπιδρούν δυναμικά προς επίτευξη του στρατηγικού μας στόχου που αφορά όχι μόνο την ανάσχεση της κοινωνικής και οικονομικής υποβάθμισης των περιοχών που βρίσκονται κατά μήκος του τείχους, αλλά και τη δυναμική της ανάπτυξης μετατρέποντας την Πρωτεύουσα σε βιώσιμη πόλη.

Ενδεικτικά, μερικοί από τους επιμέρους στόχους του προγράμματος είναι:

- 1) Η ενθάρρυνση της χρήσης στην ανάπτυξη της περιοχής σε σχέση με περιβαλλοντικά, πολιτισμικά, κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία
- 2) Ο εμπλουτισμός της περιοχής με νέες χρήσεις
- 3) Η διεύρυνση της οικονομικής βάσης της περιοχής
- 4) Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- 5) Η ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για επενδύσεις
- 6) Η ποιοτική αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων της πρωτεύουσας, και
- 7) Η επαναφορά των κατοίκων στις περιοχές αυτές και δημιουργία συνεκτικού κοινωνικού ιστού.

Τόσο οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος αναζωογόνησης της πρωτεύουσας που μόλις έχω αναφέρει όσο και η επιδίωξη μας για κοινωνική, οικονομική και

φυσική αναβάθμιση των περιοχών αυτών, αλλά και η αποκατάσταση της ελκυστικότητας τους ως χώρους εργασίας, ψυχαγωγίας και επίσκεψης μέσω της προσέλκυσης νέων επιχειρήσεων και ενθάρρυνσης των υφιστάμενων για επέκταση των δραστηριοτήτων τους, περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες αρχές της Εδαφικής Ατζέντας και του Χάρτη της Λειψίας της Ε.Ε. για βιώσιμη ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών πόλεων. Επιγραμματικά, μερικές από τις αρχές αυτές προνοούν:

- Απόδοση της δέουσας σημασίας στις υποβαθμισμένες περιοχές στο συνολικό πλαίσιο του κάθε αστικού συγκροτήματος
- Δημιουργία και εξασφάλιση δημόσιων χώρων υψηλής ποιότητας
- Συντονισμό δημόσιων και ιδιωτικών πόρων και χωροταξική τους επικέντρωση
- Συντονισμό του σχεδιασμού σε τοπικό - περιφερειακό επίπεδο.

Κυρίες και Κύριοι,

Να μου επιστρέψετε να σταθώ ιδιαίτερα στο ρόλο και τη σημασία που θα πρέπει να διαδραματίζει ο πολίτης, στα διάφορα σχέδια σε όλα τα στάδια είτε αφορούν σχεδιασμό είτε εφαρμογή, γιατί χωρίς την ενεργό συμμετοχή τους αυτά είναι καταδικασμένα να αποτύχουν.

Εμείς, ως Υπουργείο Εσωτερικών, θεωρούμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση ως τον πολυτιμότερο συνεργάτη μας στην αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή των διαφόρων σχεδίων, γιατί η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η εξουσία που βρίσκεται πιο κοντά στην πολίτη που είναι και ο πυρήνας των δραστηριοτήτων της.

Θα ήθελα να επαναβεβαιώσω τη δέσμευση της κυβέρνησης, όπως αυτή καταγράφεται στο Πρόγραμμα της Διακυβέρνησης του Προέδρου Χριστόφια, για ουσιαστική ενίσχυση των περιοχών αυτών της πρωτεύουσας και τη συνεχή υποστήριξη μας προς τους πολίτες που διατήρησαν ζωντανές και δραστήριες τις αστικές περιοχές δίδοντας ελπίδα στις παρεμβάσεις μας για μετατροπή της πρωτεύουσας σε μια Βιώσιμη πόλη.

Τέλος, θα ήθελα να ευχηθώ στους προσκεκλημένους σας καλή και ευχάριστη διαμονή στο νησί μας και στους διοργανωτές της Διάσκεψης να ευοδωθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί.

Σας ευχαριστώ.